

Czwartek, 19 stycznia 2006 r.

P6_TA(2006)0028

Europejska Polityka Sąsiedztwa

Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie Europejskiej Polityki Sąsiedztwa (EPS) (2004/2166(INI))

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. I-57 Traktatu ustanawiającego Konstytucję dla Europy dotyczącego Unii i jej sąsiadów, który nie wszedł w życie i nie został jeszcze przyjęty,
- uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) 1260/1999 z dnia 21 czerwca 1999 r. ustanawiające przepisy ogólne w sprawie funduszy strukturalnych ⁽¹⁾ oraz wnioski Komisji dotyczące rozporządzenia Rady ustanawiającego przepisy ogólne w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności (COM(2004)0492),
- uwzględniając komunikat Komisji dla Rady i Parlamentu Europejskiego zatytułowany „Rozszerzona Europa — sąsiedztwo: Nowe ramy stosunków z naszymi wschodnimi i południowymi sąsiadami” (COM(2003)0104), jej strategię w sprawie Europejskiej Polityki Sąsiedztwa (EPS) (COM(2004)0373), projekt Komisji dotyczący Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa (COM(2004)0628), komunikat Komisji w sprawie planów działania w ramach Europejskiej Polityki Sąsiedztwa (EPS) (COM(2004)0795) oraz plany działania dla Ukrainy, Mołdowy, Izraela, Jordanii, Maroka, Autonomii Palestyńskiej oraz Tunezji,
- uwzględniając plan działania w sprawie Ukrainy (10-punktowy plan Ferrero-Waldner/Solany) zatwierdzony przez Radę Współpracy UE — Ukraina w dniu 21 lutego 2005 r.,
- uwzględniając Europejską Strategię Bezpieczeństwa „Bezpieczna Europa w Lepszym Świecie” zaakceptowaną przez Radę Europejską w dniu 12 grudnia 2003 r.,
- uwzględniając drugi plan działania dotyczący Wymiaru Północnego na lata 2004-2006 poparty przez Radę Europejską na posiedzeniu w Brukseli w dniach 16-17 października 2003 r.,
- uwzględniając swoje rezolucje w sprawie Wymiaru Północnego z dnia 20 listopada 2003 r. ⁽²⁾ i z dnia 16 listopada 2005 r. ⁽³⁾,
- uwzględniając wnioski z IV Spotkania Ministerialnego w sprawie Wymiaru Północnego, które odbyło się w Brukseli w dniu 21 listopada 2005 r.,
- uwzględniając swoją rezolucję w sprawie rewizji procesu barcelońskiego z dnia 27 października 2005 r. ⁽⁴⁾,
- uwzględniając partnerstwo strategiczne dla obszaru Morza Śródziemnego i Bliskiego Wschodu, zatwierdzone przez Radę Europejską w dniu 18 czerwca 2004 r.,
- uwzględniając komunikat Komisji dla Rady i Parlamentu Europejskiego zatytułowany „Ożywienie działań UE z partnerami śródziemnomorskimi w dziedzinie praw człowieka i demokracji” (COM(2003)0294),

⁽¹⁾ Dz.U. L 161 z 26.6.1999, str. 1. Rozporządzenie ostatnio zmienione rozporządzeniem (WE) nr 173/2005 (Dz.U. L 29 z 2.2.2005, str. 3).

⁽²⁾ Dz.U. C 87 E z 7.4.2004, str. 515.

⁽³⁾ Teksty przyjęte, P6_TA(2005)0430.

⁽⁴⁾ Teksty przyjęte, P6_TA(2005)0412.

Czwartek, 19 stycznia 2006 r.

- uwzględniając rezolucję z dnia 15 marca 2005 r. w sprawie kwestii gospodarczych, finansowych, społecznych i edukacji, przyjętą przez pierwsze Europejsko-Śródziemnomorskie Zgromadzenie Parlamentarne w Kairze,
  - uwzględniając trzecie sprawozdanie w sprawie rozwoju społecznego w świecie arabskim w 2004 r. „W stronę wolności w świecie arabskim” z dnia 5 kwietnia 2005 r. opublikowane przez Program Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju (UNDP),
  - uwzględniając sprawozdanie delegacji Parlamentu Europejskiego w sprawie obserwacji wyborów w Autonomii Palestyńskiej w dniach 7-10 stycznia 2005 r.,
  - uwzględniając swoje rezolucje z dnia 13 stycznia 2005 r. w sprawie wyników wyborów na Ukrainie ⁽¹⁾, z dnia 24 lutego 2005 r. w sprawie wyborów parlamentarnych w Republice Mołdowy ⁽²⁾ oraz z dnia 10 marca 2005 r. w sprawie sytuacji w Libanie ⁽³⁾,
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 20 listopada 2003 r. „Rozszerzona Europa — sąsiedztwo: Nowe ramy stosunków z naszymi wschodnimi i południowymi sąsiadami” ⁽⁴⁾,
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 11 czerwca 2002 r. w sprawie stosunków między Unią Europejską a Unią Arabskiego Maghrebu: uprzywilejowane partnerstwo ⁽⁵⁾,
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 28 kwietnia 2005 r. w sprawie sprawozdania rocznego dotyczącego praw człowieka na świecie w roku 2004 ⁽⁶⁾,
  - uwzględniając swoje wcześniejsze rezolucje w sprawie państw i regionów sąsiadujących z rozszerzającą się UE,
  - uwzględniając art. 45 Regulaminu,
  - uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Zagranicznych (A6-0399/2005),
- A. mając na uwadze, że w następstwie rozszerzenia Unii Europejskiej w dniu 1 maja 2004 r. granice zewnętrzne UE uległy zmianie, a Unia zyskała nowych sąsiadów,
- B. mając na uwadze, że w interesie rozszerzonej UE nie leży wyznaczanie nowych linii podziału na hermetycznych granicach zewnętrznych, i z tego względu należy realizować taką strategię stosunków z wschodnimi i południowymi sąsiadami, za pomocą której możliwe będzie utworzenie i rozwijanie wspólnego obszaru pokoju, stabilności, bezpieczeństwa, przestrzegania praw człowieka, demokracji, praworządności oraz dobrobytu,
- C. mając na uwadze, że w interesie UE leży wniesienie wkładu w demokratyczny rozwój jej sąsiadów, a rozwój EPS uzależniony jest w dużej mierze od wyrażanej przez państwa sąsiadujące i ich społeczeństwa woli podzielenia tych samych wartości, na których opiera się Unia Europejska,
- D. mając na uwadze, że ambitnym celem EPS powinno być zaoferowanie państwom partnerskim uprzywilejowanych stosunków w celu umożliwienia im odgrywania aktywnej roli w politykach UE,

⁽¹⁾ Dz.U. C 247 E z 6.10.2005, str. 155.

⁽²⁾ Dz.U. C 304 E z 1.12.2005, str. 398.

⁽³⁾ Dz.U. C 320 E z 15.12.2005, str. 25.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 87 E z 7.4.2004, str. 506.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 261 E z 30.10.2003, str. 142.

⁽⁶⁾ Teksty przyjęte, P6_TA(2005)0150.

Czwartek, 19 stycznia 2006 r.

- E. mając na uwadze, że EPS obejmuje zarówno państwa europejskie, którym zgodnie z istniejącymi traktatami przysługuje zasadnicze prawo do złożenia wniosku o członkostwo w Unii Europejskiej, jak i te, które mimo długotrwałego sąsiedztwa i bliskiego partnerstwa z Unią Europejską nie mogą zostać jej członkami oraz mając na uwadze, że fakt ten w żaden sposób nie wpływa na wspomniane wyżej prawo państw europejskich do ubiegania się o członkostwo w UE,
- F. mając na uwadze, że niezależnie od kwestii możliwego członkostwa wszystkie państwa sąsiadujące mają równe szanse nawiązania uprzywilejowanych stosunków z UE, opartych zarówno na wspólnych interesach, jak i na wspólnych wartościach, zgodnie z ich własnymi ambicjami,
- G. mając na uwadze, że niektóre wyspiarskie regiony peryferyjne Unii Europejskiej położone na Oceanie Atlantyckim są niemniej jednak połączone z kontynentem europejskim, co stwarza specyficzne problemy w obrębie EPS, jako że te wyspy same sąsiadują z nie należącymi do UE wyspami, z którymi dzielą wspólne więzi historyczne;
- H. mając na uwadze, że do kryteriów kopenhaskich należy także kryterium zdolności przyjmowania przez Unię Europejską nowych członków,
- I. mając na uwadze, że „rewolucja róż” w Gruzji oraz „pomarańczowa rewolucja” na Ukrainie wyraziły wolę społeczeństw tych krajów do wzięcia udziału w procesie kształtowania Europy na podstawie wspólnych wartości, określonych w Traktacie ustanawiającym Konstytucję dla Europy,
- J. mając na uwadze, że Unia powinna dołożyć wszelkich starań, aby wesprzeć powrót Białorusi do demokratycznej społeczności, tak aby stała się stabilnym i dostatnym partnerem,
- K. mając na uwadze, że UE nie wykorzystwała w pełni swego strategicznego partnerstwa z Rosją do rozwiązania konfliktu w Naddniestrzu, który jest jednym z głównych powodów głębokiego kryzysu gospodarczego Mołdowy,
- L. mając na uwadze, że w interesie Unii Europejskiej leży pokojowy rozwój na kontynencie europejskim i w jego bezpośrednim sąsiedztwie, dlatego musi ona pomóc w rozwiązaniu konfliktów w Naddniestrzu, Południowej Osetii, Abchazji, Górnym Karabachu i Czeczenii, do czego niezbędna jest ścisła współpraca z Rosją i Ukrainą, oraz konfliktów na Bliskim Wschodzie i Saharze Zachodniej,
- M. mając na uwadze, że duch wolności i demokracji sprzyjał także ruchowi wolnościowemu w Libanie i wolnym wyborom w Palestynie,
- N. podkreślając zasadniczą, pozytywną rolę, jaką odgrywają instytucje takie jak Rada Europy, Organizacja Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE) i Organizacja Narodów Zjednoczonych (ONZ) w zapobieganiu, zarządzaniu i rozwiązywaniu kryzysów politycznych i militarnych w wielu regionach Europy, głównie dzięki ich możliwościom i instrumentom, które uzupełniają instrumenty UE,
- O. mając na uwadze, że na szczycie w Kiszyniowie w dniu 22 kwietnia 2005 r. państwa współpracujące w ramach GUAM (Gruzja, Ukraina, Azerbejdżan i Mołdowa) dały jasny wyraz swojej ambicji zintensyfikowania współpracy z UE,
- P. mając na uwadze, że w dniu 31 maja 2003 r. Unia Europejska podjęła wraz ze swym sąsiadem, Rosją, decyzję o dalszym wzmocnieniu strategicznego partnerstwa opartego na takich samych wartościach jak EPS oraz o ustanowieniu czterech wspólnych przestrzeni, co musi przynieść konkretne rezultaty;

Czwartek, 19 stycznia 2006 r.

W kierunku umów o europejskim sąsiedztwie

1. oświadcza, że czynne i konkretne zobowiązanie do przestrzegania wspólnych wartości w zakresie praworządności, sprawnej administracji, przestrzegania praw człowieka i podstawowych wolności, demokracji oraz zasad przejrzystej społecznej gospodarki rynkowej i trwałego rozwoju jest warunkiem koniecznym ustanowienia uprzywilejowanych stosunków z państwami sąsiadującymi z UE;
2. podkreśla, że celem nie jest pogodzenie się z istniejącą sytuacją, lecz zobowiązanie Unii Europejskiej do wspierania dążeń społeczeństw krajów sąsiadujących do pełnej wolności politycznej, demokracji i sprawiedliwości oraz rozwoju gospodarczego i społecznego, przy użyciu wszelkich dostępnych środków dyplomatycznych, finansowych i politycznych;
3. popiera rozszerzenie UE w oparciu o traktaty i zgodnie z decyzjami podejmowanymi przez Radę Europejską; podkreśla, że procesowi rozszerzenia musi towarzyszyć ambitna i wysoce elastyczna polityka sąsiedztwa dla tych krajów europejskich, które nie są obecnie Państwami Członkowskimi UE i które jeszcze nie mogą lub nie chcą przystąpić do UE, niemniej jednak utożsamiają się z wartościami UE oraz są skłonne uczestniczyć w projekcie europejskim;
4. podkreśla, że Traktat Nicejski nie stanowi wystarczającej podstawy do dalszych decyzji w sprawie akcesji kolejnych nowych Państw Członkowskich i dlatego nalega, aby konieczne reformy zostały przeprowadzone w ramach procesu konstytucyjnego;
5. podkreśla, że EPS powinna być skrojona na miarę potrzeb poszczególnych państw, do których ma zastosowanie, a nie być polityką jednowymiarową;
6. podkreśla potrzebę ustanowienia efektywnego mechanizmu monitorowania oraz gotowości do ograniczenia lub zawieszenia pomocy bądź nawet zerwania umowy z państwami, które łamią międzynarodowe i europejskie standardy poszanowania praw człowieka i demokracji, a także wzywa Komisję Europejską do prowadzenia stanowczej polityki wspierania sił demokratycznych w tych państwach sąsiadujących, w szczególności przez zapewnienie dostępu do niezależnych mediów i informacji;
7. wzywa Komisję do zdefiniowania celu i jasnych priorytetów EPS, dzięki czemu zostaną ustalone kryteria oceny osiągnięć oraz z zadowoleniem przyjmuje pomysł opracowania w końcowej fazie procesu EPS umowy o europejskim sąsiedztwie dla tych państw, które nie ubiegają się o członkostwo w UE, ale które zbliżają się do dorobku prawnego Unii Europejskiej; wzywa Komisję do zaproponowania i rozwinięcia specjalnej polityki mającej na celu rozciągnięcie w miarę możliwości EPS na wyspiarskie kraje położone na Atlantyku sąsiadujące z peryferyjnymi regionami wyspiarskimi stanowiącymi część UE przylegającymi do kontynentu europejskiego, gdy kwestie geograficznej bliskości, podobieństw kulturalnych i historycznych oraz wzajemnego bezpieczeństwa mogą być istotne;
8. uznaje za słuszne, że taka umowa o sąsiedztwie może sprzyjać stopniowemu postępowi w dążeniu do całkowitego dostępu do rynku wewnętrznego oraz uczestnictwa we Wspólnej Polityce Zagranicznej i Bezpieczeństwa (WPZiB), co zakłada odpowiednie wsparcie finansowe i techniczne ze strony UE; uznaje ponadto za konieczne umożliwienie ścisłej współpracy w zakresie sprawiedliwości i spraw wewnętrznych, co powinno znaleźć odbicie w planach działania, w celu ścisłej współpracy w zakresie obrony praw człowieka, zwalczania handlu narkotykami, bronią i ludźmi, zwalczania terroryzmu i zorganizowanej przestępczości, polityce azylowej, wizowej i imigracyjnej;
9. wzywa Radę do zacieśnienia dialogu z poszczególnymi krajami partnerskimi w ramach EPS poprzez zapraszanie ich, gdy jest to wskazane, do udziału w obszarach wspólnego zainteresowania i mających znaczenie dla Unii Europejskiej, takich jak WPZiB, a także zapraszanie niegłosujących przedstawicieli do dyskusji w grupach roboczych Rady w odpowiednich dziedzinach, np. walki z terroryzmem (COTER), międzynarodowej współpracy na rzecz rozwoju (CODEV), praw człowieka (COHOM), organizacji międzynarodowych (CONUN), itp.;

Czwartek, 19 stycznia 2006 r.

10. uznaje, że wspólne zarządzanie granicami między każdym krajem sąsiadującym i UE powinno stanowić zasadniczy element jakiegokolwiek europejskiej umowy o sąsiedztwie w celu zapewnienia z jednej strony bezpieczeństwa granic, a z drugiej strony rozwoju współpracy transgranicznej;
11. uznaje za konieczne i wykonalne obecnie, na pierwszym etapie, umożliwienie państw partnerskim uczestnictwa we wszystkich programach wspólnotowych w zakresie kultury, edukacji, młodzieży, społeczeństwa informacyjnego, środowiska naturalnego, badań i nauki;
12. uznaje za kluczową kwestię, aby EPS w istotny sposób przyczyniała się do propagowania praw kobiet oraz praw gospodarczych i społecznych; w związku z tym wzywa Komisję do włączenia do swych priorytetowych kwestii sprawę wycofania wszelkich, wyrażonych przez niektóre kraje zastrzeżeń w odniesieniu do Konwencji w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet (CEDAW) oraz do pełnego wdrożenia Międzynarodowego Paktu Praw Ekonomicznych, Społecznych i Kulturalnych (ICESCR);
13. wzywa Komisję i Radę do wykorzystania EPS nie tylko do zacieśnienia dialogu politycznego i współpracy, ale także do urzeczywistnienia planów działania z krajami partnerskimi, w oparciu o zasadę rozróżnienia zgodnie z predyspozycjami i kwalifikacjami każdego kraju, w celu umożliwienia im udziału we wspólnotowych programach i agencjach, takich jak Europejska Agencja Środowiska, Europejska Agencja Przestrzeni Kosmicznej, Eurojust i „Inteligentna Energia w Europie” (program wspólnotowy na rzecz nowych źródeł energii), jak również zezwolenie na ubieganie się o współpracę na rzecz rozwoju i pomocy w ramach programów i agencji UE takich jak TACIS, PHARE i ECHO;
14. uznaje za ważne rozszerzenie programu wizyt w Parlamencie Europejskim w celu umożliwienia obywatelom krajów sąsiadujących zapoznania się z demokratyczną kulturą Parlamentu Europejskiego;
15. uznaje za pożyteczne utworzenie specjalnego europejskiego funduszu wspierającego w skuteczny i elastyczny sposób inicjatywy promujące demokrację parlamentarną w krajach sąsiadujących;
16. uznaje za ważne dokonanie w sformułowaniach planów działania rozróżnień dla poszczególnych państw, z uwzględnieniem aktualnych stosunków, postępu we wdrażaniu reform, oraz woli wypełniania uzgodnionych zobowiązań przez każde z państw sąsiadujących; potwierdza, że te rozróżnienia muszą się opierać na przejrzystych i obiektywnych kryteriach;
17. uznaje, że takie plany działania powinny stanowić narzędzie pomocne w osiągnięciu celu, jakim jest potencjalne członkostwo w UE dla tych krajów, które się do tego kwalifikują, oraz jeszcze bliższego partnerstwa dla pozostałych objętych nimi krajów;
18. popiera przygotowywanie planów działania ze wszystkimi krajami objętymi polityką sąsiedztwa i nalega, aby rozwój praw człowieka, demokracji i praworządności był uważany za kluczowy priorytet we wszystkich krajowych planach działania; w tym kontekście podkreśla znaczenie powoływania podkomisji ds. praw człowieka we współpracy z wszystkimi państwami sąsiadującymi, co powinno pomóc w ocenie wdrażania planów działania; uznaje, że posiedzenia tych podkomisji powinny odbywać się przynajmniej raz w roku, a regularna kontynuacja ich działań powinna mieć miejsce na wszystkich szczeblach politycznych; wzywa Radę i Komisję do pełnego włączenia Parlamentu w ten proces oceny i jest zdania, że Parlament powinien być reprezentowany w podkomisjach;
19. proponuje Komisji publikowanie corocznych sprawozdań z monitorowania, które na podstawie jasno określonych kryteriów i norm przedstawią ocenę postępu w realizacji EPS w odniesieniu do poszczególnych państw, i które będą stanowić podstawę do podejmowania dalszych działań na drodze do zawarcia umowy o europejskim sąsiedztwie; oczekuje, że ze swej strony państwa partnerskie udostępnią szczegółowe informacje do wspólnego monitoringu; widzi potrzebę przeprowadzenia debaty w Parlamencie nad sprawozdaniami dotyczącymi postępów;

Czwartek, 19 stycznia 2006 r.

20. podkreśla w związku z tym istotę stworzenia między wszystkimi zainteresowanymi państwami wielostronnych ram, umożliwiających dokonywanie wspólnej oceny przekrojowych aspektów tych sprawozdań z monitorowania oraz przeprowadzenie debat na temat ogólnej przyszłości EPS;
21. ubolewa, że w jej strategii w sprawie północnego wymiaru Unii (COM(2004)0373) Komisja odniosła się wyłącznie do opinii Rady, zignorowała natomiast obszerną rezolucję Parlamentu z dnia 20 listopada 2003 r.;
22. podkreśla kluczowy związek między strategią UE w sprawie Rosji a EPS; zwraca uwagę, że sukces tej polityki w niektórych państwach objętych EPS jest uzależniony od stosunków między UE i Rosją; zwraca się zatem do Komisji i Rady, aby ponownie sformułowały wspólną strategię w sprawie Rosji w taki sposób, aby gwarantowała ona te same prawa demokratyczne, podmiotowe i prawa człowieka, jakie zostały przyjęte na mocy EPS; zachęca rząd rosyjski do przyznania większej elastyczności i szerszego zakresu instrumentów decyzyjnych rosyjskim regionom sąsiadującym z krajami UE; uważa tego rodzaju rozwój za istotny warunek wstępny realnych stosunków transgranicznych;
23. zdecydowanie przypomina, że Parlament, jako organ budżetowy, uczestniczy w ramach procedury współdecyzji w finansowaniu EPS poprzez nowo utworzony Europejski Instrument Sąsiedztwa i Partnerstwa (ENPI); z tego względu wzywa Komisję do nierozdzielania politycznych priorytetów EPS od ich finansowania za pomocą ENPI i alokacji środków budżetowych, ale do ich ustalania w sposób przejrzysty i przy pełnym uczestnictwie Parlamentu, mając na względzie zwłaszcza definicję wieloletnich programów i dokumentów dotyczących strategii krajowych; wzywa Komisję do znalezienia sposobów pozwalających na wzajemne powiązanie różnych instrumentów działań zewnętrznych;
24. wzywa Komisję do zapobiegania biurokratyzacji całego procesu EPS oraz do obszernego konsultowania i włączenia w proces opracowywania ram czasowych i zawartości przyszłych planów działania nie tylko Rady, ale również Parlamentu;
25. podkreśla, że chociaż ENPI powinien stanowić środek umacniania demokracji u sąsiadów Europy, to musi jednocześnie być motorem postępu na drodze do demokracji w niedemokratycznych państwach sąsiadujących, takich jak Białoruś, i powinien obejmować środki finansowe umożliwiające osiągnięcie tej transformacji;
26. wzywa do szybkiego udzielenia pomocy technicznej tym państwom sąsiadującym, które już opracowały obszerne programy reform i wypełniają uzgodnione zobowiązania; potwierdza swoją determinację w apelowaniu o znaczne zwiększenie i realokację środków na EPS, zgodnie z przyszłą perspektywą finansową określoną przez Parlament Europejski, ponieważ Europejski Instrument Sąsiedztwa i Partnerstwa zastąpi z dniem 1 stycznia 2007 r. istniejące programy TACIS, MEDA i INTERREG; zwraca uwagę, że zaproponowane w ramach EPS stopniowe uczestnictwo w europejskim rynku wewnętrznym stanowi zarówno szansę, jak i wielkie wyzwanie dla państw sąsiadujących, i proponuje Komisji ustanowienie specjalnej pomocy finansowej ułatwiającej państwom objętym EPS zbliżenie do wewnętrznego rynku, jak jest to przewidziane w odniesieniu do państw kandydujących przed ich akcesją;
27. podkreśla, że nowe Państwa Członkowskie z powodzeniem przeprowadziły reformy okresu transformacji konieczne do stworzenia gospodarki rynkowej, demokracji i społeczeństwa obywatelskiego, a także zdobyły szereg unikalnych doświadczeń związanych z odpowiednimi reformami, które można przekazać państwom sąsiadującym w Europie Wschodniej i w regionie eurośroziemnomorskim; wzywa zatem Komisję do stworzenia mechanizmu umożliwiającego Państwom Członkowskim podzielenie się swoimi doświadczeniami w zakresie reform z krajami partnerskimi EPS i do działania w charakterze strony ułatwiającej ten proces;
28. podkreśla potrzebę włączenia, w krótkim i średnim okresie, zdecydowanych środków antykorupcyjnych do wszystkich planów działania oraz ich wspierania;
29. wzywa do zapewnienia udziału władz lokalnych i regionalnych, a także organizacji publicznych w Państwach Członkowskich oraz państwach sąsiadujących w procesie kształtowania i realizowania EPS;

Czwartek, 19 stycznia 2006 r.

30. wzywa Komisję do zaproponowania oddzielnego rozporządzenia, które zapewni konieczną elastyczność Europejskiej Inicjatywy na rzecz Demokracji i Praw Człowieka (linia budżetowa 19-04), jako jednemu zewnętrznemu instrumentowi UE, który nie wymaga zgody kraju przyjmującego, a także przyzwolenia na przywrócenie pełnej kontroli parlamentarnej nad programem;
31. podkreśla znaczenie większego otwarcia rynku zgodnie z zasadami Światowej Organizacji Handlu (WTO); zwraca uwagę, że w ramach Deklaracji Barcelońskiej uzgodniono stopniowe, docelowo do roku 2010, utworzenie strefy wolnego handlu towarami, uznaje za ważne dla wszystkich państw partnerskich EPS wspieranie ich na drodze do członkostwa w WTO;
32. popiera propozycję Komisji, aby niezależnie od istniejących form współpracy udzielić Rosji wsparcia poprzez nowy ENPI, ale zwraca uwagę na potrzebę powiązania tej pomocy ze sprawozdaniami dotyczącymi postępów opartymi na należywym monitorowaniu;
33. uznaje za konieczne wzmocnienie polityki informowania o Unii Europejskiej, jej procesach decyzyjnych i wartościach; z zadowoleniem przyjmuje wiadomość o rozpoczęciu emisji przez Euronews, kanał informacyjny finansowany przez UE, audycji w języku rosyjskim i uznaje za pożądane emitowanie ich także w języku arabskim; z zadowoleniem przyjmuje także finansowane przez UE programy Deutsche Welle, których celem jest szerzenie europejskich wartości demokratycznych na Białorusi;
34. uznaje, że chociaż możliwość członkostwa w UE musi pozostać dla wszystkich krajów europejskich podstawową motywacją do przestrzegania wspólnych europejskich ideałów i uczestniczenia w procesie integracji europejskiej, fakt braku członkostwa nie może być używany jako narzędzie karania państw spoza UE; podkreśla, że do promowania naszych celów, współpracy i integracji europejskiej należy zrobić użytek ze wszystkich stosunków dwustronnych i wszystkich istniejących organizacji wielostronnych;

Wzajemne powiązanie sąsiadów

35. podkreśla, że celem EPS jest nie tylko wzmocnienie stosunków dwustronnych między UE a państwami sąsiadującymi, ale także utworzenie między państwami sąsiadującymi sieci współpracy i doprowadzenie do rozwoju integracji regionalnej; w związku z tym jest zdania, że należy mieć na uwadze stworzenie dla europejskich państw sąsiadujących instrumentu związanego z Europejskim Obszarem Gospodarczym, obejmującego nie tylko udział w jednolitym rynku, ale także w kwestiach politycznych; wyraża zaniepokojenie poważnym opóźnieniem w tej dziedzinie i uważa za niezwykle ważne dla Unii oraz dla wszystkich partnerów polityki sąsiedztwa podjęcie i uruchomienie wszelkich instrumentów politycznych i instytucjonalnych mogących wesprzeć rozwój wymiaru wielostronnego;
36. wzywa w związku z tym do położenia większego nacisku na rozwój wymiarów regionalnych i subregionalnych, z uwzględnieniem szczególnych cech geograficznych, historycznych i politycznych, które odróżniają kraje sąsiadujące od państw Unii;
37. wzywa Komisję do przedstawienia jaśniejszej definicji relacji między EPS a partnerstwem eurośródziemnomorskim, którą zamierza ponownie przedstawić w drodze komunikatu w tej sprawie;
38. wzywa w związku z tym Radę, Komisję i Państwa Członkowskie do podjęcia wyraźniejszych i bardziej konkretnych wysiłków na rzecz wzmocnienia współdziałania z OBWE i Radą Europy, aby zapewnić UE podstawową wiedzę i instrumenty, których jej brakuje, zwłaszcza w zakresie monitorowania wdrażania zobowiązań do przestrzegania praw człowieka, demokracji i praworządności oraz zarządzania kryzysami politycznymi i wojskowymi oraz ich rozwiązywania;
39. uznaje, że należy wzmocnić i rozwijać Radę Europy, aby stała się najważniejszym paneuropejskim forum współpracy, zwłaszcza jeżeli chodzi o poszanowanie i wprowadzanie w życie konwencji dotyczących demokracji i praw człowieka, oraz że można powierzyć tej sprawnie funkcjonującej demokratycznej organizacji nowe zadania; ponadto jest zdania, że Rada Europy mogłaby stać się paneuropejskim forum dla wszystkich różnorodnych „przestrzeni” europejskich, które obecnie staramy się utworzyć za pomocą kontaktów dwustronnych i wielostronnych;

Czwartek, 19 stycznia 2006 r.

40. wzywa Unię Europejską do podpisania Europejskiej Konwencji Praw Człowieka w celu wzmocnienia powiązań między strukturami Rady Europy a UE;
41. wzywa do zwiększonej i lepiej ukierunkowanej współpracy paneuropejskiej we wszystkich istotnych dziedzinach, np. sieci transeuropejskie, środowisko, system wizowy, sprawiedliwość, polityka azylowa, polityka imigracyjna oraz polityka zagraniczna i bezpieczeństwa;
42. uznaje konieczność ewentualnego wynegocjowanego przejścia na ogólnoświatowe taryfy wolnorynkowe dla cen, z których korzysta Rosja w zakresie zaopatrzenia w ropę i gaz, jak również cen płaconych przez Rosję z tytułu praw do tranzytu przez kraje pośrednie, niemniej jednak ubolewa nad jednostronnym zawieszeniem przez Rosję w dniu 1 stycznia 2006 r. dostaw gazu na Ukrainę i wzywa Rosję do nieużywania swojej dominacji rynkowej jako instrumentu politycznego w prowadzeniu polityki zagranicznej; z zadowoleniem przyjmuje satysfakcjonujące rozstrzygnięcie tego kryzysu i wzywa UE do zapewnienia skoordynowanej polityki gwarantującej bezpieczeństwo dostaw energii i integralność rurociągów w krajach tranzytowych, jak również zróżnicowane źródła pochodzenia tych niezbędnych zasobów naturalnych;
43. uważa, że należy wykorzystać OBWE na szczeblu paneuropejskim w dziedzinach objętych jej mandatem, unikając jednocześnie powielania działań Rady Europy i odpowiednich agencji ONZ; podkreśla, że OBWE może być także przydatna w budowaniu mostów między Unią Europejską i jej sąsiadami poprzez proponowanie pełnego członkostwa krajom śródziemnomorskim i Bliskiego Wschodu lub poprzez dogłębne analizowanie pomysłu utworzenia oddzielnej organizacji regionalnej, wzorowanej na OBWE; wyraża ubolewanie z powodu niedawnych prób osłabienia roli OBWE w zakresie ochrony demokracji i praw człowieka oraz uznaje, że UE powinna w lepszy i skoordynowany sposób wykorzystać swoją pozycję w OBWE i Radzie Europy w celu promowania wartości i norm leżących u podstaw członkostwa w tych organizacjach;
44. uznaje politykę energetyczną za istotną kwestię, ponieważ w otoczeniu UE umiejscowione są najważniejsze światowe rezerwy ropy naftowej i gazu ziemnego (Rosja i basen Morza Kaspijskiego, Środkowy Wschód i Północna Afryka), a wiele państw sąsiadujących jest dostawcami, jak na przykład Rosja, Algieria, Egipt, Libia i Azerbejdżan, bądź państwami tranzytowymi, jak na przykład Ukraina, Białoruś, Maroko, Tunezja, Gruzja i Armenia, a poprawa energetycznych połączeń sieciowych jest korzystna zarówno dla UE, jak i dla państw partnerskich; zaznacza, że stosunki w dziedzinie polityki energetycznej pomiędzy UE a krajami znajdującymi się w jej sąsiedztwie powinno się rozważać w szerszym kontekście europejskiej polityki energetycznej, której celem miałyby być dywersyfikacja i bezpieczeństwo dostaw energii zarówno w UE, jak i w jej państwach partnerskich; zwraca się do Komisji o przedstawienie komunikatu na temat aspektów polityki energetycznej w odniesieniu do polityki zagranicznej i EPS;
45. podkreśla, że konieczna jest poprawa sieci transportowych w celu intensyfikacji handlu i turystyki między UE a państwami partnerskimi, co może doprowadzić do lepszego powiązania państw partnerskich między sobą i uczynić je atrakcyjniejszymi dla inwestorów;
46. zwraca uwagę, że EPS ma na celu promowanie zaangażowania we wspólne wartości, takie jak dążenie do trwałego rozwoju, jak określono podczas światowego szczytu w Johannesburgu;
47. podkreśla, że współpraca w zakresie ochrony środowiska i w kluczowych obszarach, takich jak jakość wody i zarządzanie zasobami wodnymi, zagospodarowanie odpadów, zanieczyszczenie powietrza, walka z powodzią i przeciwdziałanie pustynnieniu, może być także realizowana tylko na szczeblu transgranicznym i regionalnym;
48. uważa, że problem legalnej i nielegalnej imigracji powinien zostać rozwiązany w kontekście polityki sąsiedztwa; wzywa Radę i Komisję do monitorowania wprowadzania w życie umów ze wszystkimi krajami sąsiadującymi, w szczególności jeżeli chodzi o plany działania, które były lub są negocjowane; wzywa także Radę i Komisję do monitorowania zwłaszcza umów dwustronnych między poszczególnymi Państwami Członkowskimi i krajami partnerskimi dotyczących imigracji, a w szczególności readmisji;

Czwartek, 19 stycznia 2006 r.

49. z zadowoleniem przyjmuje otwarcie Europejskiej Przestrzeni Badawczej jako warunek współpracy w społeczeństwie opartym na wiedzy, i również w tym zakresie widzi możliwości współpracy regionalnej między państwami partnerskimi;

50. przypomina o potrzebie zwrócenia szczególnej uwagi na suwerenne państwa kontynentu europejskiego, które nie są członkami Unii Europejskiej, w szczególności na Norwegię, Islandię i Lichtenstein będące członkami EOG/EFTA oraz na Szwajcarię należącą do EFTA, które mają swoje własne umowy dwustronne z UE; uważa, że te bliskie więzi gospodarcze i polityczne powinny stanowić podstawę bliższej współpracy i dalszego rozwoju stosunków z Andorą, Monako, San Marino i Watykanem oraz że każdemu z tych państw odpowiednio powinno umożliwić się uczestnictwo w nowym procesie sąsiedztwa;

51. wyraża przekonanie, że wszystkie kraje kandydujące należy włączyć w politykę sąsiedztwa, najpierw jako specjalnych partnerów, a później jako członków UE odgrywających szczególną rolę we współpracy z naszymi przyszlými sąsiadami; uznaje za konieczne dokonanie postępu w kwestii otwarcia granic Turcji z Armenią; uznaje również, że Rumunia i Ukraina powinny rozwiązać kwestie sporne dotyczące podziału szelfu kontynentalnego Morza Czarnego, w razie potrzeby za pośrednictwem Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości w Hadze;

52. uznaje, że w tych okolicznościach należy wzmocnić Wymiar Północny; podkreśla, że należy zwrócić szczególną uwagę na stosunki z naszym olbrzymim euroazjatyckim sąsiadem, Rosją; wzywa zatem do dalszego rozwoju strategicznego partnerstwa UE-Rosja i zintensyfikowania współpracy w ramach wielostronnego Wymiaru Północnego, także w ramach systemu Szerszej Europy, unikając podziału Europy na strefy wpływów oraz promując prawdziwe paneuropejskie partnerstwo i współpracę;

53. podkreśla z drugiej strony potrzebę wzmocnienia polityk UE w regionie Morza Śródziemnego i na Bliskim Wschodzie, także ze względu na przystąpienie Cypru i Malty oraz dlatego, że przyszłe rozszerzenia obejmą kilka krajów Europy Południowo-Wschodniej;

Maghreb

54. zwraca uwagę, że Maroko, Tunezja i Algieria są od długiego czasu ściśle powiązane z Unią Europejską, co obrazują obowiązujące układy o stowarzyszeniu; podkreśla, że należy nadać wysoki priorytet zdecydowanej realizacji rozpoczętych reform, szczególnie w zakresie wolności politycznej i praw człowieka; wzywa Komisję do przyjęcia w najbliższym czasie planu działania dla Algierii, dając w ten sposób nowe impulsy Unii Arabskiego Maghrebu; zwraca jednak uwagę, że sukces tej integracji regionalnej jest uwarunkowany przede wszystkim rozwiązaniem problemu Sahary Zachodniej i wzywa jednocześnie zainteresowane strony do podjęcia konstruktywnego dialogu w ramach stosownych rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ;

55. wzywa Unię Europejską do podjęcia zdecydowanych kroków, którym powinna towarzyszyć kampania informacyjna w celu wyjaśnienia procesu barcelońskiego i nowej EPS, aby zatrzeć obraz lękliwej Europy, bardziej zainteresowanej własnym bezpieczeństwem i zwalczaniem imigracji, niż trwałym rozwojem, który jest pożądanym i koniecznym;

56. z zadowoleniem przyjmuje zbliżenie Libii do procesu barcelońskiego i oczekuje podjęcia konkretnych działań w celu realizacji zapowiedzianego przejścia jego dorobku prawnego, co może doprowadzić do włączenia w przyszłości tego kraju w proces EPS;

Bliski Wschód i Mashrek

57. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że podczas wyborów w styczniu 2005 r. we Władzy Palestyńskiej prezydent został wybrany we wzorowy sposób i że był to sygnał dla całego świata arabskiego; wyraża opinię, że reformy we Władzy Palestyńskiej i wola zwalczania terroryzmu stwarzają nowe szanse w procesie pokojowym i w realizacji mapy drogowej; z zadowoleniem przyjmuje fakt wycofania się Izraela ze strefy Gazy oraz z północnych obszarów Zachodniego Brzegu Jordanu; jest zdania, że długotrwały i autentyczny pokój oraz stabilność w regionie można osiągnąć tylko przy istnieniu państwa Izrael w bezpiecznych i uznanych granicach, wraz z demokratycznym, żywoznym państwem palestyńskim;

Czwartek, 19 stycznia 2006 r.

58. z zadowoleniem przyjmuje aktywne wspieranie procesu pokojowego na Bliskim Wschodzie przez Jordanię i Egipt oraz wyraża opinię, iż EPS powinna za pomocą wszelkich dostępnych środków wspierać najnowsze oznaki odnowy demokratycznej w regionie Mashreku, szczególnie po „cedrowej rewolucji” w Libanie;

59. wzywa Syrię do podjęcia niezwłocznej, pełnej i aktywnej współpracy w międzynarodowej walce z terroryzmem oraz w międzynarodowym śledztwie w sprawie zamachu na poprzedniego premiera Libanu Rafika Haririego, niedawno rozszerzonym przez Radę Bezpieczeństwa ONZ, i do przestrzegania w pełni norm praw człowieka, przyjętych przez społeczność międzynarodową;

60. z zadowoleniem przyjmuje fakt wycofania wojsk Syrii z Libanu i przeprowadzenie w czerwcu 2005 r. wyborów parlamentarnych w Libanie; wyraża swe głębokie zaniepokojenie niedawnymi atakami na dziennikarzy i wydawców, dokonanymi w wolnym i niezależnym Libanie i wzywa do podwojenia wysiłków na rzecz utworzenia suwerennego i demokratycznego Libanu, w którym wszystkie polityczne i religijne grupy i społeczności biorą udział w życiu politycznym i społecznym, i w którym w pełni przestrzega się praw człowieka; wzywa również do pełnego wdrożenia rezolucji 1599(2004) Rady Bezpieczeństwa ONZ, w tym rozbrojenia Hezbollahu;

61. wzywa władze Egiptu, aby nie zaprzepaszczały niedawno powstałych szans, w szczególności dotyczących wyborów prezydenckich z udziałem wielu kandydatów, oraz aby kontynuowały reformy demokratyczne; w tym kontekście wyraża swe głębokie zaniepokojenie wydaniem wyroku skazującego na Aymana Noura, czołowego lidera liberalnej opozycji, którego sąd egipski skazał niedawno na 5 lat ciężkich robót za rzekome podrobienie podpisów na petycjach, które posłużyły do stworzenia jego partii politycznej; uznaje to za poważny krok wstecz i wzywa władze Egiptu do podjęcia wysiłków w celu zapewnienia właściwego rozwiązania tej sprawy;

Europa Wschodnia

62. z zadowoleniem przyjmuje pokojową rewolucję i ruchy demokratyczne na Ukrainie, dostrzega europejskie aspiracje Ukrainy i nawołuje do ustanowienia długoterminowej perspektywy europejskiej; wspiera plan działania oraz 10-punktowy plan Ferrero-Waldner/Solany, stanowiące ambitny i konkretny projekt; potwierdza swoje szerokie poparcie dla nowego rządu ukraińskiego przy realizacji zapowiedzianego pakietu reform;

63. dostrzega europejskie aspiracje Mołdowy i nawołuje do ustanowienia długoterminowej perspektywy europejskiej; podkreśla, że dla nawiązania bliższych stosunków konieczna jest demokratyzacja kraju; uznaje za konieczne udzielenie pomocy przez UE, aby w ten sposób przyczynić się do rozwoju gospodarczego kraju oraz dać władzom, środowiskom gospodarczym i ludności Naddniestrza nowe impulsy do współpracy z UE za pośrednictwem Kiszyniowa; wzywa wszystkie zaangażowane strony do politycznego rozwiązania kwestii Naddniestrza;

64. wyraża zaniepokojenie obecnym rozwojem sytuacji na Białorusi, w której panuje reżim dyktatorski i tłumi się wszelką działalność opozycji; wzywa Radę, Komisję i Państwa Członkowskie do silniejszego wsparcia cywilno-społecznej działalności organizacji pozarządowych i opozycji; wzywa Radę do podniesienia kwestii Białorusi w rozmowach z Rosją, wskazując, że demokratyzacja tego kraju leży w interesie zarówno UE, jak i Federacji Rosyjskiej i że w tym celu należy podjąć wspólne działania;

Południowy Kaukaz

65. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że wskutek nalegań Parlamentu Europejskiego Rada Europejska objęła państwa Kaukazu EPS;

Czwartek, 19 stycznia 2006 r.

66. wyraża opinię, że konflikt w Górnym Karabachu utrudnia rozwój Armenii i Azerbejdżanu i współpracę regionalną, jak również skuteczne wprowadzanie w życie EPS; apeluje do obu stron o powstrzymanie się od jednostronnych działań i agresywnych oświadczeń oraz o podjęcie wszelkich wysiłków w celu rozwiązania konfliktu w drodze konstruktywnego dialogu, w oparciu o poszanowanie praw mniejszości i zasad prawa międzynarodowego; podkreśla wagę kontynuowania reform demokratycznych w celu rozwoju regionu oraz stosunków z UE; wzywa wszystkie zainteresowane strony do znalezienia sposobu umożliwiającego stopniowy powrót uchodźców w oparciu o prawa mniejszości, w szczególności w odniesieniu do powrotu Azerów na okupowane terytoria; wzywa państwa członkowskie Grupy Mińskiej OBWE do skuteczniejszej koordynacji swoich działań z Heikki Talvitie, specjalnym przedstawicielem UE ds. południowego Kaukazu, w celu uzyskania postępu w negocjacjach;
67. wzywa władze Azerbejdżanu do położenia kresu dewastacji średniowiecznych cmentarzy ormiańskich i historycznych rzeźbionych krzyży kamiennych w południowej części enklawy Nachiczewań, gdyż stanowi to naruszenie warunków Konwencji w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego UNESCO, którą Azerbejdżan ratyfikował w 1993 r.;
68. wzywa Rosję i Turcję do przyjęcia konstruktywnej postawy w celu umożliwienia pokojowego rozwiązania konfliktu i podjęcia współpracy regionalnej; w związku z tym wzywa Turcję do otwarcia swoich granic z Armenią;
69. stoi na stanowisku, że plan działania dla Azerbejdżanu powinien się koncentrować na promowaniu prawdziwej demokracji oraz poszanowania praw człowieka i praworządności; wzywa Komisję do koordynowania swoich działań w tym zakresie z Radą Europy i do podjęcia wszelkich możliwych starań mających na celu wspieranie słabo rozwiniętego azerskiego społeczeństwa obywatelskiego;
70. przyjmuje z zadowoleniem projekt trzystopniowego planu pokojowego dla Południowej Osetii wysunięty przez Gruzję w ramach OBWE pod koniec października 2005 r.; jest zdania, że plan ten stanowi znaczący krok naprzód na drodze do pokojowego i pełnego rozwiązania konfliktu; wzywa Radę i Komisję do udzielenia niezbędnego wsparcia dla tego projektu, ułatwienia dialogu i negocjacji między obiema stronami oraz wsparcia w celu dostarczenia środków umożliwiających osiągnięcie pełnego sukcesu tej inicjatywy;
71. zachęca do pełnego wykorzystania EPS do promowania współpracy regionalnej w krajach południowego Kaukazu jako instrumentu budowania zaufania między państwami;
72. proponuje opracowanie paktu stabilizacyjnego EU dla południowego Kaukazu, obejmującego wymiar parlamentarny i cywilno-społeczny, oparty na modelu paktu stabilizacyjnego UE dla południowo-wschodniej Europy, uwzględniającego udział Unii Europejskiej (z udziałem Turcji jako państwa kandydującego), Rosji, Stanów Zjednoczonych i Narodów Zjednoczonych (Kwartetu); wyraża opinię, że taki pakt stabilizacyjny mógłby przyczynić się do rozstrzygnięcia regionalnych konfliktów w drodze dialogu między wszystkimi zainteresowanymi stronami, a tam gdzie może to być pomocne, także z krajami nie znajdującymi się w bezpośrednim sąsiedztwie UE;
- *
* *
73. zobowiązuje swojego Przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, Sekretarzowi Generalnemu ONZ, rządów i parlamentom państw objętych EPS i Rosji, Radzie Europy, OBWE i Euro-Śródziemnomorskiemu Zgromadzeniu Parlamentarnemu.
-